

Dosarul nr.2rac-399/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (jud: I.Chironet)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I.Țurcan, I.Cotruță, N.Simciuc)

Î N C H E I E R E

7 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societatea pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societatea pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Gilger Donald Bruce cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare, a penalităților, dobânzilor de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, s-a casat hotărârea din 11 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, în partea încasării penalităților, și în această parte a fost emisă o nouă hotărâre, prin care cerința a fost respinsă, în rest hotărârea a fost menținută,

c o n s t a t ă :

La 16 ianuarie 2017, CA „Asterra Grup” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, intervenient accesoriu Gilger Donald Bruce cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare, a penalităților, dobânzilor de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 14 aprilie 2016, în mun. Chișinău a avut loc accidentul rutier, cu implicarea automobilul de model „Hyundai Tucson” cu XXXX, condus de Gilger Donald Bruce și automobilul de model „BMW X3” cu XXXX, la volanul căruia se afla Cristina Leuța, în rezultatul căruia a fost deteriorat automobilul de model „BMW X3” cu XXXX.

Reclamanta a indicat că, conform sentinței din 2 decembrie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, șoferul automobilului de model „Hyundai Tucson” cu XXXX, condus de Gilger Donald Bruce, a fost recunoscut vinovat de comiterea accidentului rutier enunțat.

CA „Asterra Grup” SA a menționat că, deoarece automobilul de model „BMW X3” cu XXXX, la data accidentului, era asigurat cu polița de asigurare facultativă seria CS nr. 047/16/SC din 15 martie 2016, CA „Asterra Grup” SA a intentat dosarul de daune CASCO nr. 5142/04/16/C.

Conform actului lucrărilor efectuate și factura fiscală, emise de unitatea de specialitate SRL „Autospace”, costul reparației automobilului de model „BMW X3”, a constituit suma de 578 662 de lei.

Astfel, în baza deciziei cu privire la stabilirea și modalitatea de achitare a despăgubirilor de asigurare, unității de specialitate SRL „Autospace”, i-a fost achitată suma de 578 662 de lei, fapt confirmat prin ordinele de plată nr. 1042 din 4 mai 2016, nr. 357 din 23 mai 2016 și nr. 1418 din 14 iunie 2016.

Reieșind din faptul că, la momentul producerii accidentului rutier automobilul de model „Hyundai Tucson” cu XXXX, condus de Gilger Donald Bruce avea asigurare obligatorie seria RCA nr. 001683480 din 23 iulie 2015, eliberată de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, acesteia i-a fost înaintată reclamația, prin care s-a solicitat achitarea benevolă, în decurs de 15 zile, despăgubirea de asigurare creată de asiguratul acestuia.

Prin scrisoarea nr. 1110/16 din 11 iulie 2016, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a menționat că, în lipsa vinovăției asiguratului său, nu poate fi adoptată decizia de achitare a despăgubirii.

Ca urmare, după pronunțarea sentinței din 2 decembrie 2016, la 22 decembrie 2016 s-a depus ultimul act necesar finalizării dosarului de daune.

Astfel, a relatat reclamanta că, la 6 ianuarie 2017 pârâta urma să achite despăgubirea de asigurare în ordine de regres.

În drept, acțiunea a fost întemeiată în baza art. 60 și 187 Cod de procedură civilă, art. 619 din Codul civil și art. 6 alin. (6) al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006.

Reclamanta a solicitat prin cererea de chemare în judecată inițială și prin cererile de concretizare a cerințelor din 22 martie 2017, și respectiv 28 iunie 2017, încasarea de la ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA penalitatea în mărime de 5476,53 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 2 700,75 de lei, cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 17 359,86 de lei și cu titlu de asistență juridică în mărime de 3 000 de lei.

Prin hotărârea din 11 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, cererea de chemare în judecată depusă de CA „Asterra Grup” SA a fost admisă parțial. S-a încasat de la ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul CA „Asterra Grup” SA, penalitatea în mărime de 5 476, 53 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 2 700, 75 de lei, cheltuielile de judecată suportate cu titlu de taxă de stat în mărime de 16 674, 92 de lei și asistența juridică în mărime de 2 000 de lei. În rest, pretențiile CA „Asterra Grup” SA cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată legate de plata taxei de stat și de asistență juridică, au fost respinse ca neîntemeiate. Totodată, s-a încasat de la ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, la bugetul public național, cheltuielile de judecată legate de citarea și chemarea părților în instanța de judecată în sumă de 39, 75 de lei.

La 14 septembrie 2017, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a declarat apel nemotivat, iar la 11 aprilie 2018 a depus apel motivat împotriva hotărârii din 11 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana.

Prin decizia din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, casată hotărârea din 11 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, în partea încasării penalităților, și în această parte a fost emisă o nouă hotărâre, prin care cerința CA „Asterra Grup” SA privind încasarea în ordine de regres de la ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a penalităților în mărime de 5 476,53 de lei a fost respinsă, în rest hotărârea a fost menținută. S-a încasat de la CA „Asterra Grup” SA în beneficiul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a cheltuielilor legate de achitarea taxei de stat în sumă de 202,50, suportate la examinarea apelului.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău având la bază prevederile art.16 alin.(1) și art.22 alin.(11) ale Legii nr.414 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, art. 512 alin. (1), 514, 572 alin. (1) și (2), 575 alin. (1) și (2), 1329 alin.(1) și 1415 alin.(1) ale Cod civil, art.19 alin.(1) lit. d) și alin. (2) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, a reținut că în principiu, prima instanță a constatat și a elucidat corect circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, însă aplicând eronat normele de drept material, fără temei legal a dispus încasarea penalităților.

În acest sens, Colegiul a conchis că, obligația de plată a CA „Asterra Grup” SA a despăgubirii de asigurare achitate de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, persoanei prejudiciate, survine în termen de 3 luni de la data depunerii cererii de despăgubire. Astfel, obligația de plată a intimatului urma a fi executată până la 22 martie 2017, or, anterior sentinței definitive din 2 decembrie 2016 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, prin care șoferul automobilului de model „Hyundai Tucson”, Gilger Donald Bruce, a fost recunoscut vinovat de comiterea accidentului rutier, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA nu era îndreptățit de a pretinde plata despăgubirii, în ordine de regres.

În aceiași ordine de idei, instanța de apel a considerat că, cererea de despăgubire cu anexa sentinței definitive din 2 decembrie 2016 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, a parvenit la CA „Asterra Grup” SA la 22 decembrie 2016, data achitării de către acesta a despăgubirii de asigurare pretinse de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA – 27 ianuarie 2017, CA „Asterra Grup” SA nu se afla în întârziere.

La acest segment, Curtea de Apel Chișinău a reținut art. 603 alin. (1) și 624 alin. (1) ale Codului civil, și a concluzionat că, odată ce dreptul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA de compensare a despăgubirii de asigurare achitate de acesta persoanei prejudiciate, survine după plata efectivă a acesteia, iar obligația intimatului de compensare a despăgubirii respective survine în termen de 3 luni de la parvenirea cererii de despăgubire, CA „Asterra Grup” SA nu s-a aflat în întârziere și nu este obligat să achite penalitatea, în cazul dat neîntrunindu-se temeiurile legale pentru survenirea acestei obligații.

Prin urmare, Colegiul a menționat că, norma juridică la care prima instanță a făcut referire, instituie sancțiunea civilă pentru asigurători în raport cu consumatorii/beneficiari ai serviciilor de asigurare, iar în speță, CA „Asterra Grup” SA nu are calitatea de asigurat, beneficiar al asigurării și nici păgubit, ci asigurator de bunuri care s-a subrogat în drepturi cu persoana păgubită, nefiind în drept să

solicite penalitatea legală în temeiul unei norme juridice, ca subiect care nu este investit cu o asemenea prerogativă.

Pe cale de consecință, făcând referire la art. 17, alin. (3) din Legea cu privire la asigurări nr. 407-XVI din 21 decembrie 2006, instanța de apel a specificat că norma menționată, expres indică asupra cărui cerc de subiecți se realizează subrogarea în drepturi, și anume, contra persoanelor care poartă răspundere de producerea pagubei, respectiv, acestea din urmă, în raporturile juridice de asigurări auto, sunt persoanele vinovate de producerea accidentului. Astfel, dispunând încasarea penalităților de la ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul CA „Asterra Grup” SA, prima instanță a interpretat eronat norma legală la care a făcut referire, or, art. 6, alin. (6) din Legea cu privire la asigurări nr. 407-XVI din 21 decembrie 2006 are un sens clar și bine definit, acesta nu poate fi interpretat extensiv în sensul aplicării normei unui cerc de subiecți care nu sunt determinați expres.

Suplimentar, instanța de apel a relatat că, în conformitate cu normele legale aplicabile speței, în cadrul examinării acțiunii în ordine de regres, de la persoana vinovată sau asigurător va putea fi revendicată doar despăgubirea de asigurare, dar nu și penalitatea.

La 10 august 2018, CA „Asterra Grup” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, interpretând în mod eronat legea, și anume, art. 19 alin. (1) lit. d) și alin. (2) al Legii nr.414 din 22 decembrie 2006, art. 1329 alin. (1) Cod civil, art. 6 alin. (6) și 17 alin. (3) ale Legii nr. 407, iar în final a apreciat în mod arbitrar probele.

Astfel, art. 19 alin. (1) lit. d) și alin. (2) al Legii nr.414 din 22 decembrie 2006, prevede că asiguratorul trebuie să achite despăgubirea de asigurare în termen de 3 luni de la data depunerii cererii de despăgubire, anume a cererii privind constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirii de asigurare, dar nu prevede de la data depunerii unui act care servește la soluționarea dosarului de daune, care ar permite instanței interpretarea alineatului dat și atribuirea sentinței, titlul de cerere de despăgubire.

Suplimentar, recurenta a subliniat că, cererea de despăgubire a fost depusă la 16 iunie 2016, moment din care se calculează termenul de 3 luni de achitare a despăgubirii de asigurare, iar copia sentinței nu se egalează cu cererea de despăgubire, precum a interpretat instanța de apel, dar este ultimul document necesar pentru finalizarea dosarului de daune, precum este prevăzut la art. 19 alin. (1) lit. d) al Legii nr.414, deoarece anume din lipsa sentinței, intimata nu a achitat despăgubirea de asigurare în termen de 3 luni, fapt ce se demonstrează prin achitarea benevolă de către aceasta a despăgubirii de asigurare, ulterior anexării copiei sentinței la dosar.

Totodată, a remarcat că deoarece copia sentinței, care a permis finalizarea dosarului de daune a fost depusă la 22 decembrie 2016, termenul de 15 zile, prevăzut la art. 19 alin. (1) lit. d) al legii nr. 414 a început a curge anume din acea dată și a expirat la 6 ianuarie 2017, dar nu 22 martie 2017.

Finalmente, recurenta a menționat că prin decizie s-a recunoscut și constatat faptul că intimatul trebuie să achite dobânda de întârziere pentru achitarea

întârziată a despăgubirii de asigurare, precum și a recunoscut faptul că, data scadenței a fost corect constatată de instanța de fond, și anume, 6 ianuarie 2017, iar intimatul a achitat despăgubirea de asigurare cu 10 zile întârziere, adică la 27 ianuarie 2017, deci, 22 decembrie 2016 este data depunerii ultimului document necesar finalizării dosarului de daune, iar 27 ianuarie 2017 data scadentă la care intimatul urma să achite despăgubirea de asigurare.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea casată și menținerea în această parte a hotărârii primei instanțe.

Prin referința din 27 septembrie 2018, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 23 mai 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 10 august 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de CA „Asterra Grup” SA, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de CA „Asterra Grup” SA, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de CA „Asterra Grup” SA.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societatea pe Acțiuni, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva